

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ІМ. Б.ГАВРИЛИШИНА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІНІМВ

Б.Гаврилишина

Людмила Гаврилук-Єнсен

7 жовтня 2025 р.

ім.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної

роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

7 жовтня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«ОРАТОРСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА»

Ступінь вищої освіти — магістр

галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

спеціальність – В 11 Філологія (за спеціалізаціями)

спеціалізація – В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно),

перша – англійська

освітньо-професійна програма – «Філологія (германські мови):

методика викладання і переклад»

Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

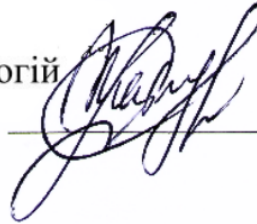
Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екз. (сем.)
Денна	1	2	32	14	5	6	93	150	2

Тернопіль, ЗУНУ – 2025

Робочу програму склала викладач кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій Наталія КУСЯК.

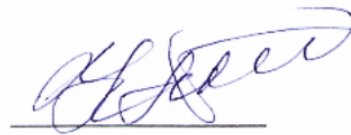
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, протокол №2 від 6.10.2025 р.

Завідувач кафедри іноземних мов
та інформаційно-комунікаційних технологій
кандидат філологічних наук, доцент

Людмила КРАЙНЯК

Гарант
освітньо-професійної програми,
кандидат філологічних наук, доцент

Наталія РИБІНА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОРАТОРСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА»

1. Опис дисципліни «Ораторська майстерність викладача»

Дисципліна «Ораторська майстерність викладача»	Галузь знань, найменування спеціальності, спеціалізація, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS: 5	<i>Галузь знань –</i> В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Статус дисципліни: - дисципліна вільного вибору. Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів: 4	<i>Спеціалізація –</i> В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська	Рік підготовки: 1 Семестр: 2
Кількість змістових модулів: 2	<i>Спеціальність –</i> В 11 Філологія (за спеціалізаціями)	Лекції: 32 год. Практичні заняття: 14 год.
Загальна кількість годин: 150 год.	Ступінь вищої освіти магістр	Самостійна робота: 93 год. Тренінг: 6 год. Індивідуальна робота: 5 год.
Тижневих годин: 10,7 год., з них аудиторних: 3 год.		Вид підсумкового контролю: екзамен

2. Мета й завдання дисципліни «Ораторська майстерність викладача»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Дисципліна «Ораторська майстерність викладача» є вибірковою дисципліною для здобувачів, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Філологія (германські мови): методика викладання і переклад» підготовки магістрів галузі знань «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» за спеціальністю «Філологія» (спеціалізація – «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»).

Дисципліна «Ораторська майстерність викладача» спрямована на формування та розвиток навичок публічного виступу й ефективної комунікації викладачів й охоплює такі напрямки, як риторика, техніка мови, володіння невербальними засобами комунікації й подолання стресу під час публічних виступів. Програма зосереджена на тренуванні навичок через імітацію реальних викладацьких ситуацій, участь у дискусіях, дебатах та підготовку власних виступів.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завдання курсу «Ораторська майстерність викладача» полягає у тому, щоб підготувати викладачів, які демонструють високий рівень комунікативної компетентності у публічних виступах та взаємодії зі студентами, котрі здатні:

- ефективно доносити навчальний матеріал, забезпечуючи порозуміння зі студентами під час дискусій, семінарів та лекцій;
- адаптувати вербальні та невербальні засоби комунікації для підвищення рівня залученості аудиторії, використовуючи відповідні техніки риторики та ораторства;
- аналізувати зворотний зв'язок від студентів та коригувати свій стиль викладання для покращення результатів навчання;
- проводити продуктивне спілкування в навчальних та виховних ситуаціях, враховуючи емоційний стан та особливості аудиторії;
- адаптувати зміст виступів до різних рівнів підготовки студентів, використовуючи педагогічні техніки та дидактичні матеріали.

2.3. Після вивчення дисципліни здобувач повинен знати:

- основи риторики та принципи побудови публічного виступу;
- техніки впливу на аудиторію через вербальні та невербальні засоби комунікації;
- методи подолання стресу та страху публічних виступів;
- правила ефективної взаємодії зі слухачами та способи підтримки їхньої уваги;
- основи голосової техніки та правильного дихання для покращення якості мовлення;
- етичні норми та принципи педагогічної комунікації у викладацькій діяльності.

2.4. Після вивчення дисципліни здобувач повинен вміти:

- структурувати та готувати ефективні публічні виступи з урахуванням цілей і аудиторії;
- чітко й переконливо висловлювати свої думки, використовуючи різні техніки риторики;
- керувати невербальними засобами комунікації (жести, міміка, контакт очей) для підтримки уваги слухачів;
- управляти своїм емоційним станом під час виступів, долаючи страх і невпевненість;
- моделювати й проводити інтерактивні заняття та дискусії, залучаючи студентів до активної участі;
- ефективно використовувати голосові техніки й дихальні вправи для покращення якості мовлення;
- адаптувати свої виступи під різні аудиторії та ситуації, підтримуючи продуктивну навчальну атмосферу.

3. Програма навчальної дисципліни «Ораторська майстерність викладача»

Змістовий модуль №1

Тема 1. Риторична промова як форма усного спілкування

Визначення основних понять риторичної промови та її значення у публічному спілкуванні. Роль риторичної промови у передачі знань і переконанні аудиторії.

Тема 2. Ораторська майстерність як навчальна дисципліна: предмет і закони. Види красномовства та сфери його застосування

Аналіз предмета ораторської майстерності як навчальної дисципліни. Визначення логічних, психологічних та етичних основ мовленнєвої діяльності. Розгляд законів риторики. Характеристика основних видів красномовства: політичного, академічного, судового, церковного, ділового та побутового. Визначення сфер застосування ораторського мистецтва у суспільному та професійному житті.

Тема 3. Історичні передумови та розвиток ораторського мистецтва

Аналіз історичних етапів розвитку ораторського мистецтва, основні риторичні школи та їх вплив на сучасні ораторські традиції. Визначення значення ораторів минулого для формування сучасної риторики.

Тема 4. Образ оратора

Визначення основних характеристик, які формують успішний образ оратора. Аналіз важливості особистісних якостей, таких як впевненість, харизма і здатність до взаємодії з аудиторією.

Тема 5. Логічні принципи та засади ораторського мистецтва

Основні логічні принципи, що лежать в основі ораторського мистецтва. Розгляд важливих засад побудови аргументів й структуризації виступу для досягнення максимального впливу на слухачів.

Змістовий модуль №2

Тема 6. Підготовка до публічного виступу

Аналіз основних логічних принципів, що використовуються в ораторському мистецтві, таких як послідовність, ясність і переконливість. Обговорюються засади, які сприяють ефективній структуризації аргументів та підтримці логіки виступу, що допомагає ораторові чітко донести свої думки до аудиторії.

Тема 7. Техніка мовлення

Вивчення елементів техніки мовлення. Аналіз дикції, артикуляції та мовленнєвого дихання. Розгляд темпу, сили голосу й інтонації. Визначення ролі техніки мовлення у забезпеченні виразності й переконливості виступу.

Тема 8. Культура мови

Аналіз складових культури мовлення. Визначення принципів правильності, точності, чистоти й логічності. Розгляд культури мови як показника освіченості та професійності оратора. Оцінка її ролі у досягненні комунікативної мети.

Тема 9. Публічний виступ

Аналіз етапів підготовки до публічного виступу. Розгляд значення репетиції й відпрацювання ходу виступу. Вивчення типових помилок і труднощів, що виникають під час промови, і шляхів їх уникнення. Дослідження особливостей виступу перед негативно налаштованою аудиторією, визначення риторичних прийомів і стратегій для збереження контролю над ситуацією та підтримання переконливості.

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Ораторська майстерність викладача»

	Кількість годин				Тренінг	Контрольні заходи (год.)
	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)	Індивідуальна робота (год.)		
Змістовий модуль №1						
Тема 1. Риторична промова як форма усного спілкування.	2	-	5			

Тема 2. Ораторська майстерність як навчальна дисципліна: предмет і закони. Види красномовства та сфери його застосування.	2	-	5	-		Поточне оцінювання
Тема 3. Історичні передумови та розвиток ораторського мистецтва.	2	-	10			
Тема 4.Образ оратора.	4	2	10			
Тема 5. Логічні принципи та засади ораторського мистецтва.	6	2	10			
Змістовий модуль №2						
Тема 6. Підготовка до публічного виступу.	4	2	10	3	3	Модульна робота
Тема 7. Техніка мовлення.	4	2	10			
Тема 8. Культура мови.	4	2	10			
Тема 9. Публічний виступ.	4	4	23	2	3	
РАЗОМ	32	14	93	5	6	

5. Тематика лекційних занять

Лекція 1. Риторична промова як форма усного спілкування.

Лекція 2. Ораторська майстерність як навчальна дисципліна: предмет і закони. Види красномовства та сфери його застосування

Лекція 3. Історичні передумови та розвиток ораторського мистецтва.

Лекція 4. Образ оратора. Вербальна та невербальна комунікація, імідж. Бар'єри взаємодії оратора та аудиторії.

Лекція 5. Образ оратора. Психологічні позиції в комунікації за Е.Берном.

Лекція 6. Логічні принципи та прийоми ораторського мистецтва.

Лекція 7. Мистецтво аргументації.

Лекція 8. Принципи і засоби полеміки: види запитань та полемічних

прийомів.

Лекція 9. Підготовка до публічного виступу: основні етапи підготовки тексту.

Лекція 10. Підготовка до публічного виступу: композиція промови.

Лекція 11. Техніка мовлення: дихання, темп, ритм, логічний наголос, вимова, дикція, артикуляція, інтонація. Жести та міміка.

Лекція 12. Техніка мовлення: логіко-інтуїтивний аналіз промови. Мовні ноти.

Лекція 13. Культура мови: поняття та загальні ознаки мовної культури оратора. Мовна норма.

Лекція 14. Культура мови. Образність мови: поняття, роль, засоби створення образності. Стил мови.

Лекція 15. Публічний виступ: репетиція та хід виступу.

Лекція 16. Публічний виступ: типові помилки й складності під час промови та як їх уникнути. Виступ перед негативно настроєною аудиторією.

6. Тематика практичних занять

Змістовий модуль №1

Практичне заняття 1 (2 год.)

Тема: Образ оратора

Мета: Розглянути ключові аспекти образу оратора, які впливають на його ефективність у публічному виступі. Ознайомитися з основними характеристиками, такими як харизма, впевненість, стиль спілкування та невербальні засоби вираження, що сприяють формуванню позитивного враження на аудиторію. Розвинути навички самопрезентації та саморефлексії, що дозволять студентам усвідомлено формувати свій образ як ораторів.

Питання для обговорення:

1. Ключові характеристики образу успішного оратора.
2. Роль невербальних засобів (жести, міміка, контакт із слухачами) у формуванні образу оратора.

3. Психологічні аспекти, важливі для формування образу оратора.
4. Помилки, яких слід уникати при формуванні образу оратора.

Практичне заняття 2 (2 год.)

Тема: Логічні принципи та засади ораторського мистецтва

Мета: Ознайомитися з основними логічними принципами та засадами ораторського мистецтва, які сприяють чіткій і переконливій передачі інформації. Розвинути вміння аналізувати та структурувати аргументи, що допоможе підвищити ефективність публічних виступів.

Питання для обговорення:

1. Основні логічні принципи ораторського мистецтва.
2. Послідовність аргументів, які впливають на переконливість виступу.
3. Ясність викладу як важливий елемент публічного виступу.
4. Засади, які сприяють структуризації інформації.

Змістовий модуль №2

Практичне заняття 3 (2 год.)

Тема: Підготовка до публічного виступу.

Мета: Ознайомитися з процесом підготовки до публічного виступу, включаючи етапи інвенції, диспозиції й елокуції. Визначення кожного з цих етапів та їхнє значення для створення успішної промови.

Питання для обговорення:

1. Етапи підготовки до публічного виступу.
2. Інвенція: техніки для генерації ідей.
3. Принципи, які слід враховувати під час диспозиції матеріалу.
4. Аспекти елокуції, які визначають успішність формулювання промови.

Практичне заняття 4 (2 год.)

Тема: Техніка мовлення

Мета: Ознайомитися з елементами техніки мовлення (дихання, голос, дикція, інтонація) та відпрацювати практичні вправи, які сприяють формуванню виразного й ефективного усного мовлення.

Питання для обговорення:

1. Техніка мовлення та її значення для оратора.
2. Мовленнєве дихання: типи, техніки та вправи для розвитку.
3. Голос як інструмент промовця: сила, висота, тембр.
4. Дикція: вправи для розвитку чіткості звуків.
5. Інтонація: роль пауз, наголосів, темпу й ритму.

Практичне заняття 5 (2 год.)

Тема: Культура мови

Мета: Ознайомитися з поняттям культури мови, її складовими та значенням у професійному й повсякденному спілкуванні; сформувати вміння правильно, доречно й виразно користуватися мовними засобами.

Питання для обговорення:

1. Культура мови і мовна норма.
2. Основні складові культури мови: правильність, чистота, багатство, точність, виразність.
3. Типові мовні помилки в усному та писемному мовленні.
4. Значення культури мови у професійній діяльності (вчителя, журналіста, юриста, політика тощо).
5. Які мовні засоби роблять промову естетичною та переконливою?

Практичне заняття 6-7 (4 год)

Тема: Публічний виступ.

Мета: Навчитися ідентифікувати типові помилки, що виникають під час публічних виступів, такі як перевантаження інформацією та відсутність структури. Засвоїти стратегії уникнення цих помилок для підвищення якості виступів. Опанувати навички аналізу власних промов і самокорекції з метою подальшого вдосконалення ораторської майстерності.

Питання для обговорення:

1. Аналіз власних промов та промов одногрупників.
2. Стратегії уникнення помилок під час публічного виступу.

7. Тренінг з дисципліни «Ораторська майстерність викладача»

Тренінг — це запланований процес модифікації (зміни) ставлення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі.

Проведення тренінгу дозволяє:

- **забезпечити засвоєння знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни;**
- **розвинути у здобувачів навички усного та письмового мовлення.**

Організація і порядок проведення тренінгу:

1. Вступна частина. Актуалізація теми тренінгового заняття та структуризація процесу його проведення. Ознайомлення здобувачів з метою тренінгу, його завданнями, процедурою проведення, очікуваними результатами. Представлення програми тренінгу.

2. Організаційна частина. Встановлення правил проведення тренінгу та визначення завдань.

3. Практична частина. Виконання тренінгових завдань у групах із використанням базових та інноваційних методів проведення тренінгу за визначеною темою. Підготовка презентаційних матеріалів за результатами виконання тренінгового завдання.

4. Підбивання підсумків. Презентація практичної роботи в групах. Обговорення результатів виконання завдань, обмін думками з проблематики теми тренінгу, підведення підсумків, оцінка результативності роботи в групах та досягнення поставлених цілей тренінгу.

Тематика тренінгу: «Голос як інструмент переконання: техніки впливу на студентів через мовлення»

Мета тренінгу:

Ознайомити здобувачів із техніками ефективного використання голосу як інструменту переконання. Розвинути навички впливу через правильний вибір інтонації, темпу, гучності й пауз у мовленні. Навчити створювати емоційний контакт і викликати довіру, що сприятиме кращому засвоєнню матеріалу та підвищенню ефективності викладання.

Цілі та завдання тренінгу:

- Ознайомити учасників з техніками ефективного використання голосу для переконання і залучення аудиторії.
- Навчити здобувачів адаптувати своє мовлення до різних груп, підлаштовуючи темп, інтонацію й емоційність.
- Розробити практичні вправи для покращення дикції, чіткості та емоційної виразності мовлення.

8. Самостійна робота

За умов обмеженого аудиторного часу та з огляду на інтенсивний характер практичних вправ із дисципліни «Ораторська майстерність викладача» особливого значення набуває самостійна робота студентів у позааудиторний час. Самостійна діяльність є невід’ємною складовою підготовки майбутніх фахівців, адже оволодіння технікою публічного виступу потребує регулярного тренування та особистої практики.

Оскільки професійна діяльність викладача безпосередньо пов’язана з умінням чітко, виразно та переконливо висловлювати думки, зміст самостійних завдань має бути зорієнтований на формування вмінь застосовувати знання в реальних педагогічних ситуаціях. Це можуть бути вправи з розвитку техніки мовлення, підготовка й проведення міні-виступів, робота з текстами промов, опрацювання засобів невербальної комунікації.

Систематична позааудиторна практика дозволяє здобувачам не лише закріплювати матеріал курсу, але й формувати стійку мотивацію до самовдосконалення, розвивати творчий потенціал та підвищувати рівень професійної компетентності. Саме завдяки такому поєднанню аудиторних і позааудиторних форм роботи дисципліна сприяє становленню викладача як майстерного оратора.

Видом самостійної роботи здобувачів є написання реферату в межах дисципліни на вибір, а також його захист у формі доповіді та презентації, за який виставляється максимальний бал – 100.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Ораторська майстерність викладача» використовуються наступні засоби оцінювання:

- усне опитування;
- письмові роботи та тестові завдання;
- реферативна робота;
- публічний виступ.

Методи демонстрування результатів навчання з дисципліни «Ораторська майстерність викладача»:

- підготовка та виголошення публічних виступів;
- презентації (усні та мультимедійні);
- участь у дискусіях та дебатах;
- аналіз кейсів;
- рольові та тренінгові вправи;
- публічний виступ.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

У процесі вивчення дисципліни «Ораторська майстерність викладача» використовуються наступні форми поточного та підсумкового контролю: оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;

- модульна робота;
- екзамен.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Ораторська майстерність викладача» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Поточне оцінювання (середнє арифметичне отримане з оцінок, отриманих під час занять).	Модульний контроль 1: теоретичне питання 1 – 100 балів;.	Оцінка за виконання завдань тренінгу - 100 балів.	Оцінка за виконання завдань самостійної роботи (реферат - 60%, доповідь - 20%, презентація - 20 %) – 100 балів.	Оцінка за публічний виступ.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ

«Відмінно» (А) – 90-100 балів. Здобувач володіє ґрунтовними знаннями та демонструє здатність до їх глибокого аналізу. Під час підготовки застосовує творчий підхід, використовує різноманітні джерела. На практичних заняттях активно долучається до обговорення, логічно й аргументовано відстоює власну позицію, вдало інтегрує теоретичний матеріал із практичними завданнями.

«Добре» (В) – 85-89 балів. Здобувач має достатньо повні та системні знання, його висловлювання відповідають навчальним вимогам. Під час занять бере участь у виконанні завдань, допускаючи окремі несуттєві неточності. Володіє необхідними навичками застосування знань у типових ситуаціях.

«Добре» (С) – 75-84 бали. Навчальний матеріал засвоєний у межах програми, проте наявні окремі труднощі у його практичному використанні. Відповіді загалом правильні, але не завжди достатньо аргументовані. При усному

мовленні припускаються помилки, що свідчать про обмежений словниковий запас та недостатню гнучкість мислення.

«Задовільно» (D) – 65-74 бали. Знання здобувача поверхневі, без належної системності. У відповідях переважають загальні формулювання. На практичних заняттях здобувач виявляє часткову активність, однак не завжди здатен продемонструвати уміння аналізувати й узагальнювати матеріал.

«Задовільно» (E) – 60-64 бали. Здобувач орієнтується в основних темах, проте його знання фрагментарні й обмежуються здебільшого відтворенням тексту підручника. Відповіді бідні на приклади, мають репродуктивний характер. Існують прогалини у розумінні окремих питань, що ускладнюють подальше засвоєння курсу.

«Незадовільно» (FX) – 35-59 балів. Знання фрагментарні, неповні, відсутнє володіння базовими поняттями. У відповідях простежуються численні неточності, відсутня здатність самостійно формулювати судження. Під час занять здобувач проявляє низьку активність і не демонструє достатньої готовності до практичної роботи.

«Незадовільно» (F) – 1-34 бали. Здобувач не володіє необхідним програмним матеріалом, не здатен відповідати на запитання з теми практичних занять. Участь в аудиторній роботі майже відсутня, завдання не виконуються або виконуються з грубими помилками.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота здобувачів є важливим складником навчального процесу, спрямованим на розвиток професійних умінь педагога, зокрема — формування навичок публічного виступу, культури мовлення та здатності до ефективної комунікації.

При оцінюванні результатів самостійної роботи враховуються:

- якість підготовки усних виступів та їхня відповідність тематиці (реферат, доповідь, презентація);
- уміння структурувати промову та логічно вибудовувати аргументацію;

- володіння технікою мовлення (дикція, темп, інтонація, пауза, наголос);
- використання невербальних засобів комунікації (жести, міміка, постава);
- здатність до творчого підходу, самостійності й критичного мислення.

Національна система та система ECTS	100-бальна система	Перелік виконаних компонентів
Відмінно А	100-90	Здобувач повністю виконує завдання, демонструє високий рівень володіння ораторськими техніками. Виступ і презентація логічні, структуровані, мовлення грамотне, емоційно забарвлене та виразне. Реферат глибокий, аргументований, з чіткою логікою. Використання невербальних засобів доречне та підсилює ефективність виступу.
Добре В	89– 85	Виконано більшість завдань (понад 85%). Реферат та доповідь демонструють засвоєння матеріалу. Невеликі недоліки в інтонації, невербальних засобах або емоційній виразності. Презентація логічна, але подекуди бракує гнучкості або впливовості.
Добре С	84–75	Здобувач володіє основами ораторського мистецтва. Реферат та доповідь переважно структуровані, але аргументація поверхова. Презентація зрозуміла, проте техніка мовлення та невербальні засоби використовуються не завжди вдало.
Задовільно D	74–65	Самостійна робота виконана частково. Реферат і доповідь мають загальний характер, мовленнєві та логічні недоліки. Презентація використана частково, невербальні елементи несистемні або невпевнені.
Задовільно Е	64–60	Демонструються мінімальні знання. Реферат слабо структурований, доповідь коротка, презентація обмежена. Мовлення неточне,

		виразність обмежена, невербальні засоби використовуються рідко.
Незадовільно FX	59–35	Робота виконана неповністю. Виступ фрагментарний, аргументація поверхова або відсутня. Техніка мовлення слабка, мова невиразна. Невербальні засоби або не застосовуються, або заважають сприйняттю.
Незадовільно F	34–1	Завдання практично не виконано. Відсутні навички ораторського мистецтва. Промова неструктурована, з численними мовними помилками. Немає елементарних умінь володіння голосом і невербальною комунікацією.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІСПИТУ

(у формі публічного виступу)

Національна система та система ECTS	100-бальна система	Перелік виконаних компонентів
Відмінно А	100-90	Здобувач демонструє глибокі й системні знання, вільно володіє поняттєво-термінологічним апаратом, упевнено розкриває основні проблеми теми. Виступ структурований, логічний, аргументований, супроводжується прикладами з теорії та практики. Оратор володіє виразними засобами мовлення, дотримується норм публічної комунікації. Помилки у побудові висловлювання немає.
Добре В	89– 85	Здобувач має достатні знання, демонструє цілісне розуміння теми, уміє застосовувати матеріал у виступі. Виклад здебільшого послідовний і логічний, але можливі окремі неточності чи повтори. Використання термінології правильне, ораторська майстерність достатньо виражена, хоч іноді може бракувати

		виразності.
Добре С	84–75	Тема розкрита неповною мірою. Здобувач володіє матеріалом, проте виклад часто поверховий. Аргументи та приклади подані, але не завжди доречні чи належним чином пов'язані з основною проблемою. У публічному мовленні відчувається певна непослідовність, ораторські навички розвинуті частково.
Задовільно D	74–65	Виступ фрагментарний, логічна цілісність порушена. Аргументація слабка, спостерігається невміння вільно користуватися термінами та прикладами. Ораторська підготовка недостатня, мовлення одноманітне, невиразне.
Задовільно E	64–60	Здобувач володіє лише окремими знаннями з теми, не вміє їх пов'язати в цілісну систему. Виступ короткий, аргументів і прикладів майже немає. Мовлення збіднене, у публічній комунікації відчувається невпевненість.
Незадовільно FX	59–35	Поверхове розуміння теми. У виступі факти подані уривчасто, без логічної структури та зв'язку з проблемою. Використання термінів неточне або випадкове. Ораторські навички розвинені слабо, помітні значні труднощі у публічному мовленні.
Незадовільно F	34–1	Здобувач не розкриває тему, не демонструє базових знань. Виступ фактично відсутній або є хаотичним набором слів без логічної послідовності.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Ноутбук	1-8

2.	Мультимедійний проєктор Epson EB-505	1-8
3.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft Office)	1-8

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Зубенко Л. Г. Ораторське мистецтво: практичний посібник. Київ: Парламентське видавництво, 2002. 115 с.
2. Ковалів Б. Мистецтво слова. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 114 с.
3. Кропивко І. В. Риторика: навчальний посібник. Дніпро: Пороги, 2003. 67 с.
4. Ницета В. Риторика. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 220 с.
5. Осипова Н.П., Воднік В.Д. та ін. Ораторське мистецтво: навчальний посібник для студентів. Харків: Одиссей, 2006. 144 с.
6. Плотницька І. Ораторське мистецтво: навчально методичний посібник. Центр навчальної літератури. Київ, 2022. 110 с.
7. Романовський О. Г., Серeda Н. В., Квасник О. В. та ін. Риторика: навч.-метод. посіб. Харків: НТУ «ХПІ», 2008. 160 с.
8. Серeda Н. В. Основи ораторської майстерності: навчальний посібник. Харків: НТУ «ХПІ», 2020. 304 с.
9. Чибісова Н. Г. Риторика: навчальний посібник для вузів. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 227 с.
10. Bailey, Jon S., and Mary R. Burch. Public Speaking. In 25 Essential Skills for the Successful Behavior Analyst, 2nd ed. Routledge, 2023. <http://dx.doi.org/10.4324/9781003265573-24>.
Jones, Kate. Public speaking. In Smashing Glass Ceilings: Empowering Women in Education. Routledge, 2023. <http://dx.doi.org/10.4324/9781003380528-7>
11. Heller, Daniel. Public Speaking. In Building a Career in Software. Apress, 2020. http://dx.doi.org/10.1007/978-1-4842-6147-7_15.
12. Sawyer, Chris R. Predictors of Judgment Accuracy in the Nonverbal Communication of Public Speaking Anxiety: a Social Relations Analysis. Thesis, University of North Texas, 1992. <https://digital.library.unt.edu/ark:/67531/metadc278614/>.
13. Schmeisser, Tamara. Using a blend of the Knowledge Framework and the Project Framework to develop materials for teaching public speaking. Iowa State University, 2020. <http://dx.doi.org/10.31274/cc-20240624-1551>.
14. Zaheer, Hananah. Public Speaking. Pleiades: Literature in Context 42, 2022, no. 2-1, p.18–19. <http://dx.doi.org/10.1353/plc.2022.0082>.